

SOMOGY VÁRMEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG

Tájékoztató

a Somogy Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság
2024. évi
tevékenységéről

Somogy Vármegyei Közgyűlés részére
2025. május 23.

Készítette:

Krámm István tűzoltó ezredes
igazgató

BEVEZETÉS

A Somogy Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: Igazgatóság) területi jogállású rendvédelmi szervként tölti be alaprendeltetését Somogy vármegyében. Az Igazgatóság közvetlen irányítása alatt négy katasztrófavédelmi kirendeltség (Kaposvár, Siófok, Marcali, Barcs) működik. A szakmai feladatok végrehajtásáért szakterülete vonatkozásában a tűzoltósági-, a polgári védelmi- és az iparbiztonsági vármegyei főfelügyelő, kirendeltségi szinten a felügyelő a felelős. A vármegyében öt hivatásos tűzoltó-parancsnokság (a továbbiakban: HTP) és öt önkormányzati tűzoltóság (a továbbiakban: ÖTP) működik.

Az Igazgatóság a rendvédelmi és a közigazgatási szervekkel, valamint az önkéntes és civil szervezetekkel együttműködésben végrehajtotta a lakosság élet- és vagyonbiztonságának garantálása érdekében az alaprendeltetéséből fakadó feladatokat.

Jelentős hangsúlyt helyeztünk a beavatkozó állomány ismereteinek gyarapítására. A hivatásos tűzoltók elméleti és gyakorlati felkészítésére szolgáló elektronikus felületen kibővült tudástár támogatta a továbbképzést.

Fontos a szervezet számára az önkéntesség támogatása. Az önkéntes tűzoltó egyesületek (a továbbiakban: ÖTE) és az önkéntes mentőszervezetek a központi pályázatok eredményeként jelentős anyagi és eszköz támogatásban részesültek, amely előmozdította az egyesületek feladatvállalását, beavatkozásaik hatékonysága nőtt.

Tevékenységünk középpontjába a megelőzést állítottuk. A lakosság felkészítését a változó biztonsági környezetre reagálva végeztük. Folytatódott a lakosság öngondoskodási képességének erősítése, a polgári védelmi szervezetek katasztrófavédelmi készségeinek és képességeinek fejlesztése. Lényeges volt a lakosság megszólítása a tűzvédelemmel, valamint a szén-monoxid-mérgezés megelőzésével kapcsolatosan, mindvégig szem előtt tartva a személyi sérüléssel, illetve halálessel járó tüzesetek megelőzését.

A veszélyes anyagokkal kapcsolatos súlyos balesetek megelőzése érdekében összehangolt ellenőrzési akciókat szerveztünk a társszervek bevonásával.

Az ügyintézés tekintetében előtérbe került az elektronikus kapcsolattartás, amelynek révén az Igazgatóság eleget tett a XXI. század közigazgatási kihívásainak, a biztonságos kézbesítési szolgáltatás használatával teljes mértékben megvalósult az elektronikus ügyintézés az arra kötelezett szervezetekkel. Kiemelt hangsúlyt helyeztünk az információbiztonságra, az ügyintézők továbbképzése mellett a kockázatok kiküszöbölése érdekében preventív intézkedések bevezetése is megtörtént.

A gazdálkodási tevékenységet a takarékos és költséghatékony forrásfelhasználás jellemezte. A feladatok ellátásához megfelelő eszközpark, logisztikai háttér rendelkezésre állt. Kiemelt szempont volt a tűzoltási, műszaki mentési tevékenységet végző beavatkozó állomány testi épségének, életének védelme érdekében a biztonságos beavatkozáshoz szükséges védőfelszerelések biztosítása.

A működéshez szükséges humán-erőforrás rendelkezésre állt. Kiemelt feladat volt a személyi állomány egészségének megőrzése.

A megelőzés érdekében valamennyi kommunikációs eszközt felhasználva hívtuk fel a figyelmet a szezonális kockázatokra, az öngondoskodás és az egyéni felelősségvállalás, a megfelelő magatartásformák, cselekvési módok fontosságára. A közösségimédia-tartalmaknak köszönhetően egyre hangsúlyosabb szerepet kapott a fiatal generáció elérése a prevenció munkája során.

KATASZTRÓFAVÉDELMI SZAKMAI FELADATOK

TÜZVÉDELEM

Somogy vármegyében a bevezetőben felsorolt tűzoltó egységeken kívül önkéntes tűzoltó egyesületek is segítik a munkánkat. 37 önkéntes tűzoltó egyesület kötött együttműködési megállapodást a működési terület szerinti HTP-vel, közülük 6 egyesület – a Kaposvári „KÖTÉL” Egyesület, valamint Látrány, Nagybjom, Törökkoppány, Szökedencs és Igal tűzoltó egyesülete – önálló beavatkozóként, a hivatásos egységek jelenléte nélkül is végezheti a tevékenységét. Az egyesületek úgynevezett „fehér folton” helyezkednek el, így működésük elengedhetetlen a vármegye közbiztonsága szempontjából. Az önkéntes tűzoltó egyesületek és önkormányzati tűzoltóságok 2024. évi támogatására kiírt pályázaton 28 somogyi egyesület és 5 önkormányzati tűzoltóság pályázott. A benyújtott pályázatok mindegyike támogatást nyert, mintegy 35 millió forint értékben kaptak pénzbeli és természetbeni támogatást a pályázók.

2024-ben a vármegye tűzoltóságainak működési területén összesen 3289 esemény történt. Ebből 2348 volt tűzoltói beavatkozást igénylő esemény, amelyből 728 tüzeset, 1620 pedig műszaki mentés volt. *(A tűzoltói beavatkozások statisztikai mutatóit az 1-2. számú mellékletek tartalmazzák.)*

Az előző évhez képest 2024-ben 721-el csökkent a beavatkozást igénylő vonulások száma. A nyárra jellemző szélsőséges időjárási jelenségek (pusztító viharok, hirtelen lezúduló nagy-mennyiségű csapadék, jégeső) csökkenése miatt a műszaki mentések száma lényegesen kevesebb volt. A tüzesetek száma a nyári szárazság ellenére sem lett kiemelkedő, csak minimálisan emelkedett az előző év adataihoz képest. A beavatkozások statisztikai adatainak elemzése alapján megállapítható, hogy a szélsőséges időjárás miatt bekövetkezett káresetek meghatározóak a műszaki mentések számát tekintve. A tüzesetek főként szabadtéren, vagy az otthon jellegű létesítményekben keletkeztek. A természeti katasztrófák hatékony kezelése érdekében kiemelt figyelmet kapott a beavatkozó erők céltudatos fejlesztése és a reagálóképesség fokozása.

Kiemelkedő káresetek a vármegyében

Lengyeltóti, műhelytűz

Teljes terjedelmében égett január 8-án Lengyeltótiiban, a Majthényi utcában egy ötven négyzetméteres kétállásos garázs, amelynek megsemmisült a tetőszerkezete. Kiegett a benne lévő kisbusz és egy, az ingatlan mellett lévő járműre is áttérjedtek a lángok, amelyeket a marcali és a kaposvári hivatásos, valamint a balatonboglári önkormányzati tűzoltók négy vízsugárral és kéziszerszámokkal oltottak el. A tűz következtében egy gázpalack is felrobbant az épületben. A tüzeset során személyi sérülés nem történt.

Kaposvár, lakástűz

Tűz ütött ki február 14-én délből, egy tízemeletes társasházban Kaposváron, a Füredi utcában. Az ötödik emeleti lakás egyik szobája és az erkélye égett. A város hivatásos tűzoltói hat gépjárművel vonultak a helyszínre. A tűzoltást a Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat (a továbbiakban: KMSZ) irányította. Az egységeknek sikerült rövid idő alatt elfojtani a tüzet, így a lángok nem terjedtek tovább a többi lakásra. Az épületből harmincöt lakót kísérték ki, egy riadt fiatalembert pedig magasból mentővel mentettek le a tűzoltók az épület tetejéről.

Drávatamási, gázömlés

Július 12-én Drávatamási Szociális Otthon főépületétől délnyugatra található 4 db 5 m³-es PB gáztartály közül az egyik tartály elzáró csapjára kötött flexibilis cső töben eltört és nagy nyomással ömlött a gáz a tartályból. A szociális otthonban erős gázszag volt tapasztalható, ezért a 123 ellátottat az ott dolgozók segítségével az egységek kikísérték az épületből. Az otthon lakóit

a gondozók mindvégig felügyelték. Az egységek két védősugarat szereltek és sikeresen elzárták a gázcsapot, megszüntetve a gázömlést, majd átvizsgálták az egész épületet gázmérő műszerrel, végül pedig ventilátorral átszellőztették azt. A szolgáltató az eltört flexibilis csövet kicserélte, így az épület gázellátása helyreállt. A Katasztrófavédelmi Mobil Labor (a továbbiakban: KML) az épület környékén is méréseket hajtott végre. A műszaki mentést a KMSZ irányította. Az eset során személyi sérülés nem történt.

Kaposvár, aljnövényzettűz

Lángra kapott az aljnövényzet és a bozótos augusztus 10-én Kaposvár külterületén. A tűzoltó egységek több oldalról közelítették meg a helyszínt. A Málna utca mögötti mintegy 10 hektáros területen pusztító tüzet a kaposvári, a dombóvári és a sásdi hivatásos tűzoltók, valamint a „KÖTÉL” Egyesület önkéntesei öt vízsugárral fékezték meg, mielőtt az elérte volna a lakóházakat. Az utómunkálatok során a környező erdősávokban is meggyőződtek arról, hogy nem maradtak izzó gócok.

Balatonlelle, Irmapuszta lakástűz

Október 7-én egy háromlakásos társasház két lakásában csaptak fel a lángok a Balatonlelléhez tartozó Irmapusztán. Az esethez a balatonboglári önkormányzati, a siófoki hivatásos, a látrányi önkéntes tűzoltókat, valamint a KMSZ-t riasztották. A balatonboglári egység ért elsőként a helyszínre, kimentette az akkor már teljesen lángba borult lakás két lakóját, akiket a mentők kórházba szállítottak. A tűzoltók összesen hat vízsugárral fékezték meg a tüzet, amely az épület mintegy kétharmadát érintette. Az egységek két gázpalackot is kihoztak a társasházból, amelyeket nem ért hőhatás. Huszonnégy tűzoltó vett részt a beavatkozásban, amit a KMSZ irányított.

Enying, épülettűz

Mintegy hatszáz négyzetméter alapterületű, használaton kívüli istállóban égtek az ott tárolt bútorok és a felhalmozott hulladék a Fejér vármegyei Enyingen, a Kertalja utcában, november 7-én. Az elhagyatott épületben felcsapó lángokat a siófoki és a balatonfűzfői hivatásos tűzoltók öt vízsugárral oltották el. A munkálatokat a siófoki vízszállító is segítette. Az egységek megbontották a tetőszerkezetet, majd hőkamerával is átvizsgálták a teljes épületet izzó gócok után kutatva, megelőzve a visszagyulladást. Az eset során személyi sérülés nem történt.

Fonyód, lakástűz

Egy nyolclakásos társasház második emeleti lakásában keletkezett tűz december 12-én este Fonyódon, az Ifjúság utcában. A helyszínre elsőként érkező rendőrök több porral oltó tűzoltókészülékkel megkezdték az oltást, valamint kikísérték a ház lakóit az épületből. A balatonboglári önkormányzati tűzoltók kimentették az égő lakás feletti szintről a még bent tartózkodó két lakót és végül elfojtották a lángokat. Az esethez a marcali hivatásos és a fonyódi önkéntes tűzoltókat, valamint a KMSZ-t is riasztották. A mentők három sérültet szállítottak kórházba.

Képzések, gyakorlatok

2024-ben Somogy vármegyében a szolgálatot teljesítő beavatkozói és irányítói állomány képzése és gyakoroltatása az éves tervnek megfelelően folyt. A hivatásos tűzoltók napi továbbképzéséhez sokrétű tudástár áll rendelkezésre, oktató videók, szakmai dokumentumok és előadásanyagok segítik a szolgálat színvonalas ellátásához szükséges ismeretanyag készség szintű elsajátítását. A gyakorlati szemléletű továbbképzési rendszer révén tovább emelkedett az állomány tudásának szakmai színvonala és nagy hangsúlyt kapott a képzési ciklusokat követő számonkérés is. Kiemelt fontosságú volt a helyi sajátosságokkal kiegészített témakörök oktatása és az állomány fizikai állapotának fejlesztése.

A kiemelt eseményeket feldolgoztuk, a legfontosabb tapasztalatokat, illetve az ellenőrzések tapasztalatait a szakmai továbbképzési rendszerbe beépítettük. A Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat az ellenőrzései mellett továbbképzéseket, valamint felkészítő szituációs gyakorlatokat is tartott a vármegye tűzoltói számára. A gyakorlatokon a hivatásos állomány mellett a vármegye önkormányzati tűzoltói és önállóan beavatkozó önkéntes egységei is részt vettek.

Három vármegyei ellenőrző gyakorlatot tartottunk, amelyek során kastélyépületben, kórházban és egy szállodában keletkezett tűz oltását és életmentést kellett végrehajtani a tűzoltóknak.

Az ÖTP és ÖTE parancsnokok részvételével képzéseket és szakmai konferenciát szerveztünk, amelyen kiemelt célként kezeltük a pályázati lehetőségek ismertetését, valamint a mentő tűzvédelemben történő feladatellátást.

Tűzvizsgálat

2024-ben 16 esetben indult hivatalból tűzvizsgálati eljárás. A tűzvizsgálati eljárások megindítása 6 esetben bűncselekmény gyanúja, 2 alkalommal haláleset, 2 esetben III-as vagy annál magasabb riasztási fokozat, 6 esetben pedig szakmai tapasztalatszerzés (igazgatói döntés) miatt történt. A tűz keletkezésének okát 11 esetben sikerült megállapítani.

Tűzvédelmi tevékenység

A tűz megelőzési célú tájékoztatási, oktatási, nevelési és felvilágosítási tevékenységünket az elmúlt évben is folytattuk. A Somogy Vármegyei Tűz megelőzési Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) koordinációs és tájékoztató tevékenysége kiemelt támogatást nyújtott az év során ebben a törekvésünkben. Egyre nagyobb hangsúlyt fektettünk a potenciális veszélyforrásokra, kockázatokra, amelyekre a leghatékonyabb audio-vizuális eszközökkel hívtuk fel a figyelmet az online eszközök és a közösségi média nyújtotta lehetőségek kiaknázásával. Ismeretterjesztő, megelőzési célú tevékenységet folytatott valamennyi katasztrófavédelmi kirendeltség és tűzoltóság.

A Bizottság tevékenységének fókuszja 2024-ben a lakástüzek, azon belül is kiemelten a halálos lakástüzek megelőzésén volt. A Bizottság lakástűz-megelőzési napot szervezett, amelyen gyermekek ismerhették meg a lakástűzzel járó veszélyeket. A szabadtéri égetés legfontosabb szabályairól és a megelőző intézkedésekről, az adventi időszak veszélyeiről, valamint a szén-monoxid-mérgezés veszélyeiről egy-egy figyelemfelhívó videón keresztül sikerült elérni a lakosság széles körét. Somogy vármegyében az egyik jellemző veszélyforrás a szabadtéri tüzek kialakulása, ezért a megelőzés érdekében a Bizottság lakosságtájékoztató megjelenéseket szervezett, amelyen a katasztrófavédelem mellett az együttműködő szervezetek is felhívták a figyelmet a lehetséges veszélyekre és a megelőzés fontosságára. A Bizottság a megelőzés érdekében részt vett a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. rendezvényein (Madarak és fák napja, Somogyi erdők napja), ahol az együttműködő szervezetek felhívták a figyelmet a lehetséges veszélyekre és a tűz megelőzés fontosságára. A mezőgazdasági tüzek megelőzése érdekében a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogy Vármegyei Igazgatóságával 2024-ben is az aratási munkák megkezdésétől fogva koordinációs bizottsági ülésen vett részt az Igazgatóság, amelyet követően közös tájékoztató anyag került kiadásra a gazdálkodók felé.

A nyári szünetben tűz megelőzési témában előadást és bemutató gyakorlatot szerveztünk a balatonföldvári NARO Campingben és a fonyódligeti Erzsébet-táborban az ott nyaraló diákoknak. A gyakorlati bemutató részét képezte többek között a füsttel telített helyiségből való menekülés és tájékozódás, valamint a konyhában keletkezett olajtűz szakszerű eloltása is. A gyermekeknek lehetőségük volt ezen felül kipróbálni a tűzoltók védőeszközeit, megismerni az alapvető tűzoltó felszereléseket, rövid tanóra keretében pedig átismételték a tűzvédelemmel kapcsolatos fontos tudnivalókat.

Gyermeknap alkalmából 26 somogyi laktanya nyitotta meg a kapuit az érdeklődők előtt. A hivatalos, az önkormányzati és az önkéntes tűzoltók mindent megtettek annak érdekében, hogy felejthetetlené tegyék az eseményt. Csaknem 2900 résztvevő pillanthatott be a tűzoltóság munkájába, mindennapjaiba Somogyban.

A vármegyében már több évre visszatekintő hagyománya van a lakosság részére évente biztosított ingyenes tűzoltó-készülék ellenőrzésnek, amely során az országban egyedülálló módon a lakosság felülvizsgáltathatja az otthonaiban, személygépjárműveiben elhelyezett készülékeket.

A Kaposvári Nagypiacal együttműködve elsősorban az idős, egyedül élőket célozta meg a Bizottság. Decemberben az ünnepek közeledtével a konyhában keletkező tüzek oltásának helyes és helytelen módját mutatták be a tűzoltók a piacon, valamint információs standdal jelentünk meg, ahol az érdeklődők tűzmelegelőzési tesztet tölthettek ki, a hibátlan válaszokért cserébe ajándék füstérzékelővel gazdagodhattak.

A Bizottság összesen 150 alkalommal iskolákban, idősothonokban, szociális intézményekben, táborokban, fesztiválokon és különböző rendezvényeken szólította meg a somogyiakat a halálessettel és személyi sérüléssel járó tűzesetek megelőzése érdekében. A rendezvényeken összeségében több, mint 23900 résztvevővel ismertettük meg a tűzmelegelőzés, tűzvédelem alapvető tudnivalóit.

POLGÁRI VÉDELEM

Az Igazgatóság polgári védelmi szakterülete a veszélyhelyzetek tudatos melegelőzésére, a felkészítésre, az önkéntességre, valamint a bekövetkező események hatékony, gyors kezelésére fordított kiemelt figyelmet.

A vármegyében élő állampolgárok biztonságának fokozása érdekében felmértük a települések katasztrófavédelmi szempontokon alapuló valós veszélyeztetettségét, amelyet a Somogy Vármegyei Területi Védelmi Bizottság elnökével közösen értékeltünk. A kockázatazonosítási eljárás alapján Somogy vármegyében 18 település I-es, 103 település II-es és 125 település III-as katasztrófavédelmi osztályba sorolt. Jellemző az ár- és belvízi veszélyeztetés, a zsáktelepülés jelleg, a tranzit útvonalak elhelyezkedése, a veszélyesáru-szállítás és ehhez kapcsolódó veszélyeztető hatás. A Balaton térségében ezen felül a rendkívüli időjárási körülmények általi veszélyhelyzetek is befolyásolták a térség településeinek katasztrófavédelmi besorolását. A települések sorolásának felülvizsgálatát az önkormányzatokkal közösen elvégeztük. *(A végrehajtott kockázatazonosítási eljárás alapján a vármegye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása a 3. számú mellékletben látható.)*

Mind a 246 településen egységes szerkezetű veszélyelhárítási tervet készítettünk és felülvizsgáltuk a munkahelyi, települési, területi (járási) polgári védelmi szervezetek felépítését és létszámát.

Az Igazgatóság operatív munkaszerve működésének, a vezetés-irányítás biztosítottságának érdekében szervezett gyakorlatokat kielemeztük, a tapasztalatokat hasznosítottuk. Vármegyei döntéstámogató adattárat készítettünk, amelyet nyitott alkalmazásként folyamatosan frissítünk, az abban tárolt adatok naprakészen elérhetők.

Önkéntes mentőszervezetek

Az önkéntes alapon szerveződő mentőszervezetekre kiemelt figyelmet fordítottunk. A Somogy Mentőcsoportnak és a vármegyében működő járási mentőszervezeteknek felkészítést és gyakorlatot tartottunk az ár- és belvíz elleni védekezésről, a rendkívüli időjárási események során jelentkező feladatokról. A mentőszervezetek tagjai honvédelmi felkészítésen is részt vettek.

A védelmi képesség növelése érdekében valamennyi járásban önkéntes területi polgári védelmi szervezetek, járási mentőcsoportok működését támogattuk. Az elmúlt évben a 8 járási mentőcsoport újraminősítésére sor került. A gyakorlat során az önkéntesek az alapvető vízkár-elhárítási és vihkár felszámolási tevékenységük megfelelőségéről szereztek nemzeti minősítést. A vármegyében 111 önkéntes mentőszervezet áll rendelkezésre. A folyamatos toborzás, valamint lakosságtájékoztatás eredményeként az önkéntes és köteles polgári védelmi szervezetek létszáma megközelíti a 7800 főt, felkészítésük folyamatos. A védekezési munkálatokra tervezett önkéntes mentőszervezetek parancsnoki állománya részére árvízvédelmi felkészítő foglalkozást, gyakorlatot szerveztünk, állományuk értesíthetőségét ellenőriztük. A mentőcsoportok tagjai a rendkívüli időjárási események, vagy ár- és belvízi helyzet kezelésére egyaránt bevetethetők.

Az önkéntes mentőszervezetek az elmúlt évekhez hasonlóan több alkalommal is részt vettek a bekövetkezett események, elsősorban a vihkárok következményeinek felszámolásában. 2024-ben az önkéntes mentőszervezetek alkalmazására 24 alkalommal volt szükség.

A BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság által az önkéntes mentőszervezetek támogatására kiírt pályázaton az elmúlt évekhez hasonlóan tavaly is eredményesen pályáztak a Somogy vármegyei szervezetek. A pályázat célja a hazai katasztrófa-elhárításban részt vevő mentőszervezetek feladataihoz kapcsolódó működési, fejlesztési költségek finanszírozásával a mentési képességek növelése, eszközfejlesztéssel, valamint a továbbképzéseken való részvétel támogatásával a szerepvállalásuk szélesítése volt. Az Igazgatósággal együttműködési megállapodással rendelkező, minősített mentőszervezetek közül 7 tagszervezet jelentkezett a kiírt pályázatra, amelyből mind a 7 egyesület pályázati anyagát pozitívan bírálták el, így több mint 4,6 millió forint összértékben kaptak támogatást a tevékenységükhöz kapcsolódó működési költségek finanszírozására, valamint technikai eszközök és védőruházat beszerzésére.

Az Igazgatóság állományából 7 fő vesz részt a HUNOR Hivatásos Mentőszervezet, míg a Somogy Mentőcsoportból 8 fő a HUSZÁR Önkéntes Mentőszervezet munkájában. Kollégáink vezetői, és beavatkozó feladatokat látnak el a központi rendeltetésű mentőszervezetekben. Az elmúlt évben a HUNOR központi rendeltetésű hivatásos mentőszervezet sikeresen megújította az ENSZ INSARAG közepes városi kutató-mentő minősítését, immáron harmadik alkalommal. A minősítő gyakorlaton a Somogy vármegyei tűzoltó állományból – gyakorlatszervezőként, vagy a minősülő csapat tagjaként – 8 fő vett részt.

Lakosságfelkészítés

Az Igazgatóság lakosságfelkészítési tevékenységét az aktuális veszélyhelyzeti szabályozáshoz igazítottuk. A lakosságfelkészítés eszközeit kibővítettük, a bemutatókon, képzéseken túl az online térben is jelen voltunk, amely sok tekintetben új szemléletmódot követelt.

A kedvező tapasztalatok alapján 2024-ben is folytattuk a Nyitott szertárkapuk programot, amelyre kifejezetten nagy volt az érdeklődés, elsősorban a helyi óvodák és iskolák részéről, akik az esemény keretében előre egyeztetett időpontban látogathatták a tűzoltóságokat. Törekedtünk arra, hogy az elméleti ismereteken túl bemutatókkal is színesítsük a programot. Az általános iskolásoknak osztályfőnöki óra keretében, illetve egyéb iskolai rendezvényeken tartottunk felkészítést.

A katasztrófavédelmi közösségi szolgálatra – mint a lakosságfelkészítés egyik leghatékonyabb lehetőségére – egységes vármegyei levezetési tervvel készültünk. A közösségi szolgálat teljesítésére a vármegye valamennyi középiskolájával, valamint egyre több, a szomszédos vármegyékben működő tanintézménnyel kötöttünk együttműködési megállapodást annak érdekében, hogy az ott tanuló diákok Igazgatóságunkon teljesíthessék közösségi szolgálatukat. Mára 56 tanintézményből fogadunk tanulókat a katasztrófavédelmi közösségi szolgálat teljesítésére, 2024-ben 59 fő vett részt a programban, mindösszesen 2150 óra időtartamban.

A lakosságfelkészítés másik pilléréként végrehajtottuk Berzence, Kaposvár és Kiskorpad települések külső védelmi terveinek ellenőrzését. Mindhárom településen külső védelmi terv gyakorlatot szerveztünk. A gyakorlatok végrehajtásában részt vettek a védelmi és biztonsági igazgatás helyi és területi szereplői, az érintett önkormányzatok, a rendőrség, a mentők és az önkéntes mentőszervezetek állománya is. A gyakorlatokkal a lakosság felkészítésén túl továbbfejlesztettük a társhatóságok együttműködését és a lakosság védelme érdekében felkészültünk egy esetleges ipari baleset hatékony felszámolására.

Novemberben végrehajtottuk az újonnan hivatalba lépett polgármesterek katasztrófavédelmi felkészítését, illetve a már hivatalban lévő polgármesterek, jegyzők ismeret-megújító felkészítését. Ezen túl célirányosan, a valós kockázatokhoz igazodva felkészítettük a települések közbiztonsági referenseit.

Vis maior eljárások

Somogy vármegyében a múlt évben 15 vis maior eljárást kezdeményeztek az önkormányzatok. 2024-ben is történt az előző évihez hasonló (május, június, október) rendkívüli esemény, amely során károkat okozott a vihar. A katasztrófavédelem által támogatott valamennyi vis maior igényt a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium befogadta.

Feladatellátásunkban a magas szakmai színvonal biztosítására törekedtünk. Állományunkat felkészítettük, ismeretüket folyamatosan bővítettük. A Magyar Államkincstár Somogy Vármegyei Igazgatóságával kialakított együttműködés hatékony. A helyszíni ellenőrzéseket továbbra is a vármegyei polgári védelmi főfelügyelő szakirányításával a polgári védelmi felügyelők, a katasztrófavédelmi megbízottak és a közbiztonsági referensek részvételével hajtották végre.

HATÓSÁGI SZAKTERÜLET

Az Igazgatóság integrált hatósági tevékenységét a főfelügyelők, a Hatósági Osztály, a katasztrófavédelmi kirendeltségek hatósági osztályai és felügyelői hatékony feladat-végrehajtása jellemezte. A tűzmegelezési, iparbiztonsági hatósági, szakhatósági eljárások során hatósági feladatainkat integrált szemlélettel hajtottuk végre.

Az Igazgatóság hatósági tevékenységét a preventív, szolgáltató hatósági tevékenység jellemezte. Az állampolgárok jogkövető magatartását különféle közlemények, tájékoztatók kiadásával, online konferenciák szervezésével segítettük elő. Egyik fő cél a megelőzés hatékonyságának növelése volt, ennek érdekében a szezonálisan jelentkező kockázati tényezőkre adtunk ki közleményt, valamint tájékoztatást az állampolgárok számára.

2024. október 1-től a kormányhivatalokhoz kerültek a tűzvédelmi, vízügyi és vízvédelmi, valamint a veszélyes üzemek engedélyezési és felügyeleti hatósági és szakhatósági hatáskörök. A szakterület helyi és területi szinten a jogszabályban meghatározott első- és másodfokú tűzvédelmi jogköröket látja el.

TÜZMEGELŐZÉSI SZAKTERÜLET

Az Igazgatóság és a katasztrófavédelmi kirendeltségek hatósági tevékenységét végrehajtó állománya a múlt évben közel 1420 hatósági ellenőrzést folytatott le, amelynek mintegy 70 százaléka tűzvédelmi hatósági ellenőrzés volt.

Az év során kiemelt figyelmet fordítottunk a szabadtéri kockázati helyszínek, erdő- és vegetáció ellenőrzésére, de részt vettünk a nyári betakarítási munkákat megelőzően a gépek műszaki ellenőrzésén is.

A végrehajtott ellenőrzésekről összességében megállapítható, hogy bár a fenntartók törekednek a tűzvédelmi szabályok betartására, a megelőzés folyamatos figyelmet igényel mind a fenntartók, mind a tűzvédelmi szolgáltatók részéről.

A tűzvédelmi ellenőrzések során jellemző hiányosságként a tűzvédelmi dokumentációk, ezek közül is főként az elektromos felülvizsgálatokkal kapcsolatos hiányosságok (lejárt felülvizsgálat, feltárt hibák kijavításának hiánya) voltak tapasztalhatók.

A fenntartók, üzemeltetők jogkövető magatartását mutatja, hogy az ellenőrzések során feltárt tűzvédelmi hiányosságok döntően nem voltak súlyos hibák, továbbá kijavításukra, ezzel a tűzbiztonság javítására az üzemeltetők gyors intézkedéseket tettek.

A szolgáltatásfelügyelet egyik jelentős része a kéményseprő-ipari tevékenység hatósági felügyelete. Somogy vármegyében a közületek tekintetében tizenkettő kéményseprő-ipari szolgáltató lát el kéményseprő-ipari tevékenységet, amelyek közül háromnak a vármegyénkben van a székhelye. A kéményseprő-ipari szolgáltatás folyamatos hatósági felügyelete során az ellátás megfelelő biztosításának érdekében ellenőrzéseket végeztünk, hiányosságot nem tapasztaltunk.

A tűzoltó technika felülvizsgálatot végzőkkel, valamint a tűzvédelmi szakvizsgázatókkal kapcsolatos ellenőrzések során szabálytalanság nem fordult elő.

Piacfelügyeleti ellenőrzéseink számát jelentősen befolyásolta, hogy található-e a vármegyében az ellenőrzés alá vont eszközöket forgalmazó, vagy beépítő cég.

Az Igazgatóság hatósági állománya – tervezetten – a hatékony tüzmegeelőzés érdekében idényjellegű tűzvédelmi hatósági ellenőrzéseket is végrehajtott. Az előrelátó, megelőző gondolkodásmódú, tervszerű munkavégzés céljából rendszeresen prognosztizáltuk a várható időjárási körülmények és a helyi sajátosságok figyelembevételével a kockázatokat. Ennek eredményei azt mutatták, hogy az ilyen módon végrehajtott, megelőző és integrált szemlélet képes volt a várható veszélyhelyzetekre, kockázatokra történő tényleges felkészülést és a kapcsolódó feladatokat segíteni.

Az éves hatósági feladatokkal összefüggésben, a nyári időszakban a társhatóságokkal közösen aratási koordinációs értekezleteken vettünk részt a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Somogy Vármegyei Igazgatóságán.

A szakhatósági eljárások során törekedtünk a szolgáltató hatósági jelleg erősítésére, az ügyfeleknek, képviselőiknek, illetve a tervek összeállítását végző tűzvédelmi szakembereknek folyamatosan egyeztetési, konzultációs lehetőséget biztosítottunk. A konzultációs lehetőség kiterjedt a tervezési, valamint a kivitelezési fázisra, igény esetén a megvalósítandó létesítmény helyszínén is. A szolgáltató hatósági jelleg a tűzvédelmi előírásoknak való megfelelés érvényesítésére terjedt ki.

A szakhatósági eljárások számának csökkenésében egyértelműen megmutatkozik a beruházások számának csökkenése, valamint a jogszabályi környezet változásai, amely következtében kevesebb esetben rendelkezünk szakhatósági hatáskörrel.

A hatósági osztályok tűzvédelmi szakhatóságként közreműködtek különböző engedélyezési eljárásokban (építési, használatbavételi, működési, telepengedélyezési, zenés-táncos rendezvény,

pirotechnikai termékek árusítása és felhasználása, leszállóhely létesítés, településrendezési tervmódosítással kapcsolatos ügyek). A szakhatósági tevékenységet jelentős mértékben elősegítette a hatályos szabályozók által adott mérnöki módszerek alkalmazásának lehetősége, amelyet a beruházók, kivitelezők megfelelő mértékben alkalmaztak.

A legjelentősebb szakhatósági ügyek még mindig az építési és használatbavételi eljárások voltak, ezeket a működési és telepengedélyekkel kapcsolatos szakhatósági megkeresések követték. Az egyéb szakhatósági ügyek száma (pirotechnikai termékek árusítása és felhasználása, leszállóhely, konzultáció, stb.) is közel azonos volt az elmúlt években.

Szakhatósági ügyekben hozott állásfoglalásaink ellen – a korábbi évekhez hasonlóan – a múlt évben sem nyújtottak be fellebbezést.

A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásokban a beruházókkal, tervezőkkel, kivitelezőkkel folyamatosan tartottuk a kapcsolatot, a meghatározott határidőket minden esetben betartottuk. 2024-ben 7 nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű beruházásban működünk közre szakhatóságként, míg tűzvédelmi hatóságként 15 eljárásban. Ezen beruházások közül kiemelhető a kaposvári Keleti Ipari Park területén létesülő üveggyárral kapcsolatos eljárás.

A lakossági panaszokat és a közérdekű bejelentéseket minden esetben érdemben kivizsgáltuk. Amennyiben a kivizsgálás során jogszabálysértést tapasztaltunk, úgy megindítottuk és lefolytattuk a hatáskörünkbe tartozó hatósági eljárást. A beadványok témakörei jellemzően szomszédvita, nem megfelelőnek vélt kémény, tűztávolság meg nem tartása, társasházi folyosókon szabálytalan tárolás, vagy menekülési útvonal leszűkítése voltak.

IPARBIZTONSÁGI SZAKTERÜLET

Veszélyes üzemek

A vármegyében kettő felső, illetve kettő alsó küszöbértékű veszélyes anyagokkal foglalkozó üzem és további hét küszöbérték alatti üzem található, ez utóbbiak súlyos káresemény elhárítási terv készítésére kötelezettek. 2024-ben egy felső küszöbértékű, illetve egy alsó küszöbértékű, és öt küszöbérték alatti veszélyes üzem katasztrófavédelmi engedélye került felülvizsgálatra.

A veszélyes üzemek éves időszakos hatósági ellenőrzéseit a társhatóságokkal is egyeztetett ütemterv alapján hajtottuk végre. Az időszakos ellenőrzésekre nagy figyelmet fordítottunk, vizsgáltuk a rendszer öregedéséből származó esetleges hibaforrásokat, intézkedésre nem volt szükség. A veszélyes üzemek jogszabály alapján évente védelmi gyakorlatokat tartanak, 2024. szeptember 30-ig 4 belső védelmi terv gyakorlatot ellenőrzött az Igazgatóság. Az ellenőrzések során hiányosságot nem tapasztaltunk.

2024-ben 18 alkalommal került sor a KML riasztására. A riasztások többségében vegyi felderítésre volt szükség (hulladéklerakók tüzei, vízszennyezés, veszélyes anyag szivárgás, lakossági bejelentések). A KML feladatai közé tartoznak továbbá a radiológiai, biológiai, vegyi-felderítési feladatok, a meteorológiai mérések végrehajtása és a mintavételezés.

A KML állománya havonta továbbképzésen vett részt, ahol az elméleti ismeretek bővítésén túl az egyéni védőeszközök, technikai eszközök és műszerek alkalmazását gyakorolták, továbbá szakmai vezetők közreműködésével értékelték a beavatkozások tapasztalatait.

A KML rendszeresen részt vett a veszélyes üzemek helyszíni szemlájén.

Veszélyesáru-szállítási ellenőrzési tevékenység

Somogy vármegyében a veszélyes áru közúti szállításának (ADR) súlypontja az autópályára tevődik, ezért az elmúlt időszakban rendkívül hangsúlyosak voltak a teljes tehergépjármű forgalomra kiható akcióink, amelyek során a teherforgalmat előre telepített táblákkal kitereltük a kijelölt autópálya pihenőbe, ahol a társhatóságokkal biztonságos körülmények között végrehajtottuk a járművek ellenőrzését.

A veszélyes áruk szállításának ellenőrzését 140 alkalommal hajtottuk végre. A közúti ellenőrzések során 688 jármű ellenőrzése történt meg, amelyből 332 tartozott az ADR hatálya alá. Veszélyes árut szállító közúti járművek tekintetében 47 esetben tárt fel szabálytalanságot a szakterület, az ügyfelek közül 24 volt külföldi és 23 magyar. További 33 telephelyi ADR ellenőrzésből 2 esetben tártak fel szabálytalanságot az ellenőrök. Az ellenőrzések során kiemelt figyelmet fordított az Igazgatóság ellenőri állománya a narancssárga táblával nem jelölt közúti járművek ellenőrzésére. Főbb hiányosságok a veszélyes anyag szivárgásából, a nem megfelelő rakományrögzítésből, a gépjármű jelölésének, bárcázásának szabálytalanságából, a nem megfelelő tűzoltó készülékek készenlétben tartásából, illetve a fuvarokmányok helytelen kitöltéséből adódtak.

A veszélyes áruk vasúti szállításának (RID) ellenőrzését legtöbb esetben a gyékényesi vasútállomáson hajtották végre a katasztrófavédelmi kirendeltségek. A gyékényesi vasútállomás határátkelőhely, ahol megfigyelhető a veszélyes árut szállító szerelvények megnövekedett száma, ezért a biztonságos szállítás érdekében minden hónapban közös ellenőrzést szerveztünk a társhatóságokkal. 2024-ben 33 alkalommal ellenőriztük a veszélyes áruk vasúti szállítását, az ellenőrzések során 741 vasúti kocsit vontunk vizsgálat alá, amelyből 543 szállított veszélyes árut, ebből 17 volt szabálytalan. Főbb hiányosságok a fuvarokmányok és egyéb dokumentációk helytelen kitöltéséből, bárcázási és jelölési hibákból, valamint vakkarimák és csavarok hiányából adódtak. A lefolytatott 2 telephelyi RID ellenőrzés során szabálytalanságot a szakterület nem tapasztalt.

A KML rendszeresen részt vett a katasztrófavédelmi kirendeltségek közúti és vasúti veszélyesáru-szállítási ellenőrzésein.

A veszélyes szállítmányok szakterületen végzett hatósági tevékenység alapvető fontosságú a szabálytalan szállítmányok felderítése, a feltárt szabálytalanságok megszüntetése, a szállításban résztvevő vállalkozások jogkövetési hajlandóságának fokozása, illetve a balesetek megelőzése és kockázatuk csökkentése szempontjából.

Létfontosságú rendszerek és létesítmények védelme

A vármegyében összesen 18 kijelölt létfontosságú rendszer elem található. Potenciális kritikus infrastruktúra elemeket (energia, közlekedés, víz) érintő gyakorlatokat negyedévente tartottunk, a védelmi és biztonsági igazgatás területi és helyi szintjének közreműködésével. Komplex gyakorlatot 2024-ben egy az agrárgazdaság ágazatban kijelölt nemzeti létfontosságú rendszer elemnél tartottunk, amelyet az Igazgatóság megfelelőre értékelt. A gyakorlat célja volt rámutatni a rendszerek közötti interdependenciára, amelynek vizsgálata elősegíti a káresemények, krízis helyzetek hatékony kezelését, valamint a reakálási képesség növelését.

Az érintett időszakban kijelölt nemzeti létfontosságú rendszer elemet érintő rendkívüli esemény nem történt.

Az Igazgatóság rendszeresen kapcsolatot tart a gördülékenyebb együttműködés, a gyorsabb információáramlás, valamint a közös beavatkozások eredményesebbé tétele érdekében, amelyek közül kiemelendő az EDR rádiók használatával kapcsolatos egészségügyi létesítmények üzemeltetőinek felkészítése.

Hulladékszállítás

Vármegyénkben öt hulladéklerakó található és négy szolgáltató végez hulladékgazdálkodási közszolgáltatást, ebből három szolgáltató rendelkezik Somogy vármegyei telephellyel. A települések kommunális hulladékszállításával kapcsolatosan ideiglenes szolgáltató kijelölésére, szükségellátásra az elmúlt években nem került sor. Somogy vármegyében a hulladékszállítás feltételei biztosítottak.

ÜGYELETI SZOLGÁLATOK MŰKÖDÉSE

Főigyeleti és műveletirányító tevékenység

A vármegyei műveletirányítás a Somogy Vármegyei Rendőr-főkapitányság épületében kialakított Tevékenység-irányítási Központban (a továbbiakban: TIK) látja el a feladatát. A fő- és műveletirányító ügyeltesek feladataik elvégzéséhez a TIK-ben, és az Igazgatóságon készenlétben tartott tartalék ügyeleten is rendelkeznek a szükséges technikai, informatikai eszközökkel, az előírt informatikai követelmények biztosítottak.

A vármegyei műveletirányító ügyeletnek továbbra is az adatlapok fogadása, a jelzések rögzítése, a riasztások kiadása, az események kezelése, a jelentési és adatszolgáltatási rendszer működtetése és végrehajtása, a rádióforgalmazás felügyelete és a készenlét fokozásával kapcsolatos feladatok végrehajtása a fő tevékenysége.

A vármegyei műveletirányító ügyelet a riasztást a jóváhagyott Műveletirányító Tervek alapján, a PAJZS riasztó rendszer használatával hajtotta végre. A jelzések kezelését, rögzítését az előírásoknak megfelelően végezték.

2024-ben 4985 adatlap érkezett a műveletirányító ügyeletre, 1176-al kevesebb, mint az előző évben. A beérkező adatlapokkal kapcsolatban 3965 esetben rendelték el riasztást. A riasztások során az ügyelet kiemelt figyelmet fordított az ÖTE-k bevetésére, így összesen 257 esetben vettek részt önkéntesek a beavatkozásokban.

A TIK-ben ügyeleti feladatot ellátó rendőrök, illetve a katasztrófavédelem ügyeltesei jó munkakapcsolatot alakítottak ki egymással, a két szervezetet érintő közös feladatokat gyorsan, hatékonyan tudták kezelni.

Katasztrófavédelmi Műveleti Szolgálat

A KMSZ az Igazgatóság első számú beavatkozó egysége, tagjai a vármegye hivatásos tűzoltóságainak állományából kerültek kiválasztásra. A szolgálat napi két fővel látja el a feladatát, 24/48-as szolgálati rendben. Az egység szolgálati helye a vármegyei katasztrófavédelmi igazgatóság épületében, Kaposváron van. Technikai felszereltsége jó, a kötelező alapmálha és a tűzvizsgálathoz szükséges felszerelések hiánytalanul rendelkezésre állnak. Új felszerelésként a készenléti szerre málházásra került a MURER-Feuerschutz GmbH által az elektromos gépjárművek tüzeinek oltásához kifejlesztett oltólándzsa.

A KMSZ elsődleges feladata a tűzoltás vezetésére jogosult vezetők önálló irányító tevékenységének kontrollálása, szükség esetén a beavatkozás irányítása. A káreseti feladatokon kívül a tűzoltóságok ellenőrzése, az állomány gyakoroltatása, oktatása a fő profiljuk. Mindezen felül gyakorlatokat szerveznek és tartanak, valamint elemzik a beavatkozásokat. A KMSZ 2024-ben 87 beavatkozást igénylő káreset felszámolásában vett részt (59 tűzeset, 28 műszaki mentés), amelyből 35 esetben vette át az irányítást, 2 esetben gázvezeték sérüléssel kapcsolatban folytatott le helyszíni ellenőrzést. A KMSZ állománya 16 tűzvizsgálati eljárást folytatott le. 15 alkalommal Honeywell Home X sorozatú szén-monoxid-vészjelző kiolvasását hajtotta végre.

A KMSZ ellenőrizte a káresetek helyszínén a beavatkozások végrehajtását is, amelyek során megállapította, hogy a beavatkozások megfeleltek a szakmai előírásoknak. Jelentős munkát végzett a képzés és oktatás területén szituációs gyakorlatok előkészítésében, lebonyolításában, oktatási anyagok készítésében, alapfokú tűzoltó szakképzésben, valamint az önkéntes és létesítményi tűzoltók továbbképzésében is. A KMSZ tagjai közreműködtek Balatonföldváron a NARO Campingben rendezett katasztrófavédelmi ifjúsági táborban, ahol füstsátrat üzemeltettek, valamint VR szemüveges bemutatót tartottak, továbbá a Somogy Vármegyei Tűzmegelezési Bizottság által szervezett lakosságtájékoztató rendezvényeken és pályaaorientációs napon is részt vettek.

ÖSSZEGZÉS

2024. október 01. napjától a hivatásos katasztrófavédelmi szervtől a tűzmegelezési hatósági és szakhatósági, a veszélyes üzemek engedélyezését és felügyeletét érintő iparbiztonsági, továbbá a vízügyi és vízvédelmi hatósági és szakhatósági hatáskörök a vármegyei kormányhivatalokhoz kerültek át.

A hatáskörváltást követően a katasztrófavédelem ötven hatósági és szakhatósági hatáskört, illetve igazgatási és operatív feladatot lát el. Tűzvédelmi hatáskörben eljár a kéményseprő-ipari tevékenységgel, valamint a létesítményi tűzoltóságokkal kapcsolatos és a tűzvizsgálati eljárásokban. Az iparbiztonsági szakterület végzi a veszélyes szállítmányok felügyeletét, a nukleárisbaleset-elhárítási tevékenységet, továbbá közreműködik a veszélyes üzemi gyakorlatok ellenőrzésében, valamint külső védelmi tervezési feladatokban. Ellátja az iparbiztonsági operatív, különösen a veszélyes anyagokkal kapcsolatos baleseti események kezelésével és a kritikus infrastruktúrák védelmével, továbbá a katasztrófavédelmi mobil laboratóriumok és a sugárfelderítő egységek működtetésével összefüggő feladatokat.

A hatósági-iparbiztonsági feladatellátás fókuszra továbbra is a kockázatok csökkentése, a beavatkozások feltételeinek biztosítása, az ellenállóképesség és a reagálóképesség fejlesztése az emberi élet védelme érdekében.

Az Igazgatóság a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság munkaprogramja, valamint a Somogy Vármegyei Területi Védelmi Bizottság éves munka- és ülésterve alapján, a féléves munkatervekben kitűzött célokat végrehajtotta.

A tudatos, az ellenőrzések megállapítására támaszkodó tervszerűen irányító vezetés és humán tevékenység, a következetes, a várható eseményekre időben felkészülő hatósági munka, a nem tervezhető helyzetekre a legrövidebb időn belül reagálni tudó műveleti képesség eredményeképpen az Igazgatóság a lakosság és a gazdaság biztonságát a valós társadalmi szükségletekre reagálva hatékonyan szolgálja.

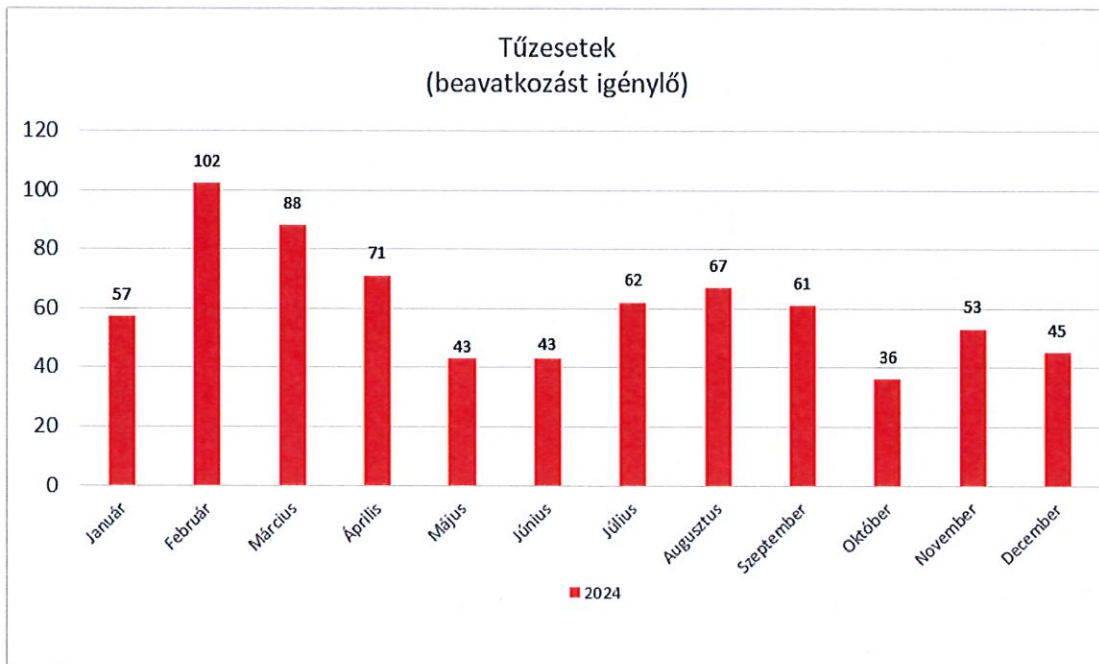
A bekövetkezett események kezelése tekintetében eredményes az együttműködésünk a területi és helyi védelmi bizottságokkal, a rendvédelmi és közigazgatási szervekkel, hatóságokkal, az önkormányzatokkal, a karitatív és önkéntes szervezetekkel.

Az Igazgatóság az alaprendeltetését betöltve látta el feladatait, biztosította Somogy vármegye lakosságának élet- és vagyonbiztonságát, a nemzetgazdaság védelmét, ennek garantálására törekszik a szervezet a rendelkezésére álló erővel és eszközökkel 2025-ben is. Kiemelt célunk a személyi sérüléssel és halálessel járó tüzesetek, valamint a szabadtéri tüzek megelőzése.

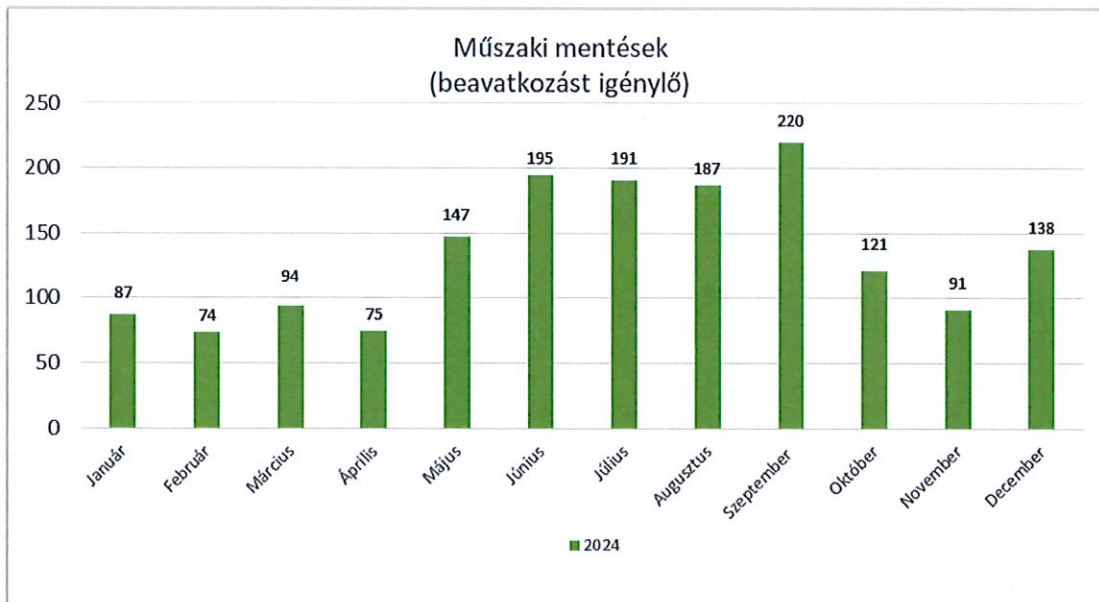
MELLÉKLETEK

1. számú melléklet: Tűzesetek
2. számú melléklet: Műszaki mentések
3. számú melléklet: Somogy vármegye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása

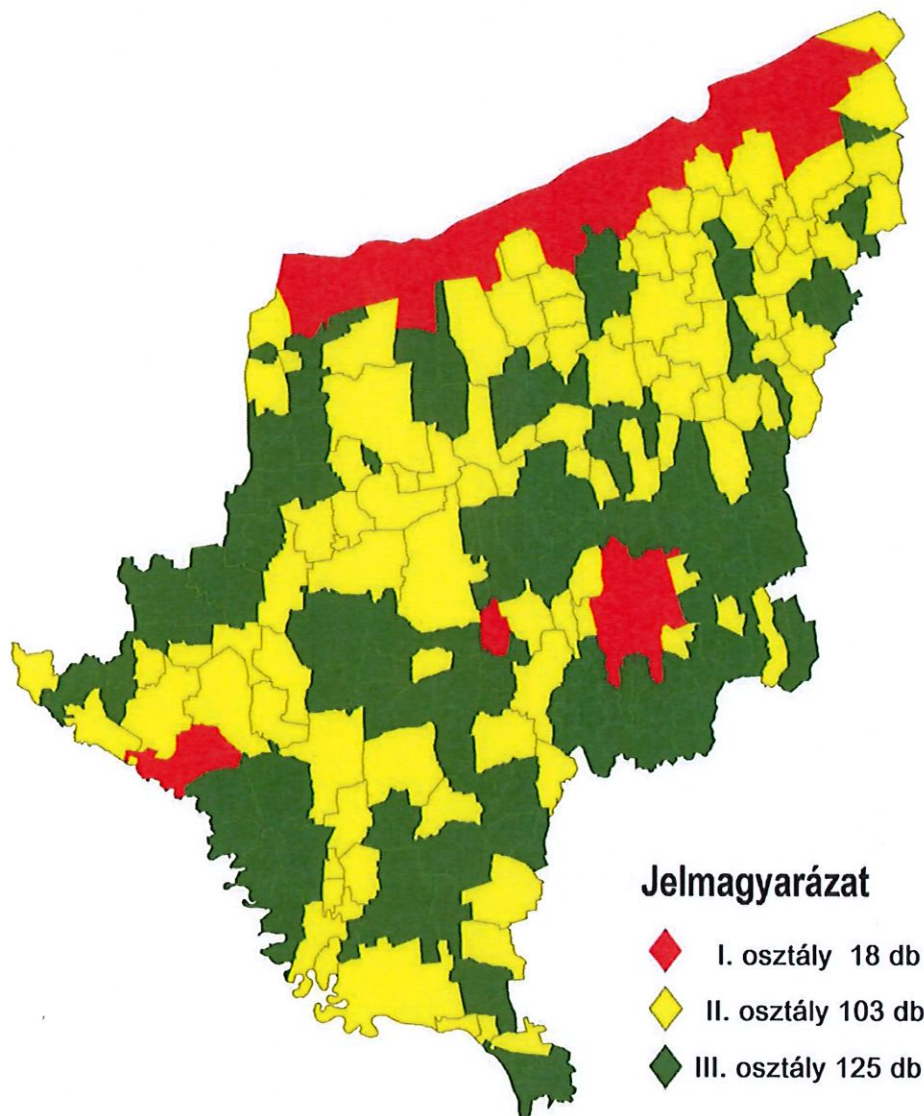
1. számú melléklet

2. számú melléklet

Somogy vármegye településeinek katasztrófavédelmi osztályba sorolása

ZÁRADÉK

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített
36400/153-4/2025.ált.